

Sygn. akt II Ca 1561/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Piątkowska-Bidas

Sędziowie: SSO Beata Piwko

SSO Teresa Strojnowska (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Beata Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2014 r. w Kielcach na rozprawie

sprawy z powództwa T. S., H. S.

przeciwko Województwu (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Busku - Zdroju

z dnia 23 sierpnia 2013 r. sygn. I C 42/13

oddala apelację i zasądza od Województwa (...) na rzecz T. S. i H. S. kwoty po 600 (sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1561/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2013 roku sygn.. akt I C 42/13 w sprawie z powództwa T. S. i H. S. przeciwko Województwu (...) o zapłatę, Sąd Rejonowy w Busku Zdroju zasądził od pozwanego na rzecz T. S. kwotę 24 536,00 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 14 733,00 zł od dnia 30 listopada 2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 9 803,00 zł od dnia 22 grudnia 2011r. do dnia zapłaty oraz na rzecz H. S. kwotę 19 157,00 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 15 326,00 zł od dnia 30 listopada 2011r. i od kwoty 383,00 zł od dnia 22 grudnia 2011r. do dnia zapłaty, zasądził także na rzecz powodów koszty procesu.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych:

T. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Usługi (...) i H. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy (...)” byli podwykonawcami zadania inwestycyjnego, „(...)na odcinku od granicy województwa do B.wraz z remontem mostu przez rzekę N.w W.”, na podstawie zamówienia złożonego przez wykonawcę (...) w K.. Inwestorem tego zadania był pozwany (okoliczności bezsporne, przyznane przez strony). W ramach złożonego zamówienia obydwaj powodowie świadczyli usługi polegające min. na dowozie materiałów własnym sprzętem, równaniu poboczy, wykonaniu rowów odwadniających, budowie przepustów z kręgów betonowych itp.

Poszczególne czynności w ramach zawartej umowy były zlecane konkretnie i bezpośrednio na poszczególnych odcinkach rozbudowywanej drogi, przez kierownika wykonawcy. Odbiór prac odbywał się sukcesywnie i ze strony zamawiającego nie było żadnych zastrzeżeń zarówno do ilości jak i jakości prac. Wykonawca przerwał realizację zadania w listopadzie 2011r. z powodu upadłości, o czym powodowie dowiedzieli się w grudniu 2011r.

W ramach realizacji zamówienia, T. S. za wykonane prace wystawił wykonawcy faktury: Nr (...) z dnia 31 sierpnia 2011r. na kwotę 10 049,10 zł, Nr (...) z dnia 30.09.2011r. na kwotę 46 060,42 zł, Nr (...) z dnia 31.10.2011 na kwotę 35 992,87 zł, Nr (...) z dnia 21.10.2011r. na kwotę 9 803,10 zł, tj. na łączną kwotę 101 060,49 zł.

Także powód H. S. za wykonane prace zgodnie z zamówieniem, wystawił faktury: Nr (...) z dnia 31.08.2011r. na kwotę 2 453,85 zł, Nr (...) z dnia 30.09.2011r. na kwotę 20 405,70 zł, (...) z dnia 31.10.2011r. n KWOTĘ 15 325,80 ZŁ, Nr (...) z dnia 21.10.2011r. na kwotę 8 831,45 zł, tj. na łączną sumę 42 016,80 zł.

Każdy z powodów skierował do pozwanego pismo oznaczone datą 21.11.2011r. w których poinformowali o braku zapłaty za wykonane prace i wezwali do zapłaty zgodnie z wystawionymi fakturami. Pozwany zapłacił na rzecz każdego z powodów należności wynikające z faktur Nr (...)r., następnie w części z faktury Nr (...) wystawionej przez T. S.. Odmówił zapłaty z pozostałych faktur, podnosząc, że należności dotyczą co prawda prac wykonanych przez powodów, których jednak nie można zaliczyć do „robót budowlanych” w rozumieniu rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2012r. w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz.U. z 7.12.2012r., poz.1372), w szczególności dotyczyło to pozycji „wywóz ziemi”, jako następstwo i skutek takich prac jak min. wykopanie rowów, oczyszczanie, wyrównywanie poboczy, budowanie przepustów z betonowych przęsł itp.

W tak ustalonym stanie faktycznym sąd uznał, że powództwo jest uzasadnione

W ocenie Sądu, na gruncie rozpoznawanej sprawy, przy przedstawionym przez powodów materiale dowodowym, udowodnione zostało, że powodowie jako podwykonawcy na podstawie umowy zawartej w wykonawcą inwestycji (...) w K., wykonali prawidłowo prace zgodnie z zamówieniem, które były zatwierdzane po każdym etapie tych prac, nie zgłaszano do nich zastrzeżeń, ani co do jakości, ani też odnośnie do ilości i rodzaju tych prac. Pozwany nie kwestionował umów, które powodowie zawarli z wykonawcą (...) w K.. Za część faktur pozwany uregulował należność, także co do prac polegających na wywozie ziemi.

Sąd wskazał, że odpowiedzialność pozwanego, solidarna z wykonawcą, wynika z treści art.647¹ k.c., że pozwany uznał powodów za podwykonawców, płacąc częściowo także za faktury obejmujące wywóz ziemi, a zaprzestał płatności dopiero wówczas, gdy skończyły się środki wykonawcy na ten cel przeznaczone, zarzucając iż prace te nie należą do kategorii robót budowlanych.

W ocenie Sądu twierdzenia pozwanego, zaprzeczającego żądaniom powodów, podyktowane są wyłącznie brakiem odpowiednich środków na koncie, nie wynikają z żadnych innych dowodów i dlatego uznając roszczenia powodów za uzasadnione, zasądził żądane w pozwie kwoty.

Apelację od tego orzeczenia wniósł pozwany i zarzucił:

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art.647¹ k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że pozwany jako inwestor odpowiada wobec powodów jako podwykonawców, solidarnie z wykonawcą robót, za zapłatę wynagrodzenia za wykonane przez powodów usługi, nie będące robotami budowlanymi.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o:

- o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kosztów postępowania za obie instancje.

Powód wskazał, że wyrok nie jest uzasadniony, ponieważ brak jest przepisów prawa, stanowiącego podstawę uwzględnienia powództwa. W szczególności nie może stanowić takiej podstawy powołany w uzasadnieniu wyroku

przepis art.647¹ § 1 k.c., a co najwyżej art.647¹ § 5 k.c., który co prawda przewiduje solidarną odpowiedzialność inwestora i wykonawcy za wykonaną przez podwykonawcę usługę, ale jedynie za roboty budowlane. Tymczasem niezapłacone na rzecz powodów faktury dotyczą usługi w postaci wywozu ziemi, wykonane wywrotkami i za te prace pozwany nie jest już zobowiązany do zapłaty, jako że umowa, którą (...) w K.zawarł z powodami jako podwykonawcami zadania, została zawarta w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. - Prawo zamówień publicznych oraz wydane w wykonaniu art.2c powołanej ustawy, Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2012r. w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz.U. z 7.12.2012r., poz.1372). W katalogu robót budowlanych, wymienionych w powyższym Rozporządzeniu nie znajduje się pozycja określona jako „wywóz ziemi”, a skoro tak, to żądanie powodów względem pozwanego jest bezzasadne i powinno zostać oddalone.

Powodowie w odpowiedzi na apelację, wnieśli o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Podnieśli, iż przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że powodowie zgodnie z zawartą umową wykonali własnym sprzętem szereg robót budowlanych polegających min. na wykonaniu rowów wzdłuż drogi, wyrównanie poboczy, budowę przepustów z kręgów betonowych. Zakres i rodzaj prac nie polegał więc na usługach „wywozu ziemi”, lecz ewentualny wywóz ziemi stanowił integralną część innych prac, jak np. wykopanie rowów odwadniających i po ich wykopaniu, wywiezienie ziemi. Tak więc z całą pewnością prace wykonane przez powodów w ramach zawartej z wykonawcą umowy, nie kwestionowanej przez pozwanego, były robotami budowlanymi, za które winni otrzymać wynagrodzenie zgodnie z wystawionymi fakturami. Ani wykonawca ani też pozwany jako inwestor, nie zakwestionowali prawidłowości i jakości tych prac.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje uwzględnieniu.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie uchybiając przy tym ani zasadom logicznego rozumowania ani zasadom doświadczenia życiowego, wskazał co prawda nieprecyzyjnie podstawę zasądzanego roszczenia jako art.647¹ k.c., bez określenia jednego z pięciu paragrafów tego przepisu, lecz mimo tego prawidłowo uznał, iż wykonawca oraz inwestor odpowiadają solidarnie względem podwykonawcy za wykonane przez tego ostatniego prace zgodnie z zawartymi umowami, co reguluje art.647¹ § 5 k.c.

Okoliczności dotyczące zawarcia umowy przez powodów jako podwykonawców zadania, z wykonawcą (...) w K., rodzaj i zakres prac, nie były przez pozwanego kwestionowane. Podobnie jak prawidłowość i terminowość tych prac, jak też kwoty należności za te prace, przedstawione w poszczególnych fakturach wystawionych przez powodów. Wreszcie pozwany nie kwestionował rodzaju prac wykonanych przez powodów jako robót budowlanych, a polegających na wywozie ziemi z wykopanych rowów, bowiem za część faktur obejmujących te należności pozwany uregulował. Zaprzestał płać i zakwestionował charakter tych prac dopiero wówczas, gdy na koncie wykonawcy skończyły się środki wobec jego upadłości. Prawidłowość, rodzaj i zakres prac potwierdzili także przesłuchani w sprawie świadkowie.

Podstawową regulację prawną umowy o roboty budowlane stanowią przepisy art.647 – art.658 k.c. oraz dalsze zgodnie z odesłaniem z art.656 k.c., z art.636 k.c.

W umowie o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania inwestorowi obiektu powstałego w wyniku wykonania ustalonego zakresu robot, a inwestor do dokonania czynności z przygotowaniem i prowadzeniem robot oraz do odebrania wykonanego obiektu i do zapłaty umówionego wynagrodzenia (art.647 k.c.). Wykonawca może wykonać określone umową roboty budowlane osobiście lub przez podwykonawców (art.647¹ § 1 k.c.).

W przedmiotowej sprawie pozwany był inwestorem zadania w postaci „(...)na odcinku od granicy województwa do B.wraz z remontem mostu przez rzekę N.w W.”, zaś (...) wykonawcą.

Ponieważ inwestycja była wykonywana za fundusze pochodzące ze środków publicznych, inwestor wyłonił wykonawcę w wyniku przeprowadzonego przetargu na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.u. z 2010r., Nr 113, poz. 759 ze zm.).

(...)w K.jako wykonawca zawarł z powodami jako podwykonawcami umowę o świadczenie przez nich usług posiadanych przez nich sprzętem w postaci koparki kołowej obrotowej, samochodu 3-os z (...), wywrotki, żurawia (...) (k.10-11, k.22).

W wyniku niekwestionowanych uzgodnień, powodowie jako podwykonawcy wykonali szereg prac, polegających min. na dowozie materiałów budowlanych, wyrównywanie poboczy, wykonanie, czyli wykopanie rowów odwadniających, budowa przepustów betonowych itp., które zostały szczegółowo określone.

Przepis art.647¹ § 5 k.c. wprowadza jako zasadę solidarną odpowiedzialność inwestora i wykonawcy za umowy zawierane z podwykonawcami oraz dalszymi podwykonawcami. Chroni on interesy podwykonawców w przypadku nierzetelności finansowej podmiotów, z którymi bezpośrednio zawarli umowę na wykonanie części robót, „zmuszając” niejako inwestora do kontrolowania wykonawców w zakresie wywiązywania się przez nich z obowiązków finansowych względem podwykonawców. Podwykonawcy mają więc obecnie bezpośrednie roszczenia wobec inwestora i wykonawcy.

W zamówieniach zawartych z powodami: z dnia 18 sierpnia 2011r. z T. S.(k.10 i n.) oraz z dnia 30 sierpnia 2011r. (k.22) z H. S., wykonawca tj. (...) w K.zamówił „usługi transportowo-sprzętowe sprzętem budowlanym posiadanych przez powodów”. Rodzaj i zakres prac był uzgodniony ustnie, w szczególności budowa, kopanie rowów odwadniających wzdłuż drogi, budowanie przepustów z przęsł betonowych, wyrównywanie poboczy remontowanej drogi itp.

Pozwany nie kwestionował zawarcia z powodami jako podwykonawcami, umów o wykonanie poszczególnych prac, co należy rozumieć jako akceptację i zgodę na takie umowy. Nie kwestionował także rodzaju prac ich zakresu, jak też prawidłowości ich wykonania, ani też wysokości należnej zapłaty, a jedynie fakt, iż nie wszystkie prace można zaliczyć do kategorii robót budowlanych, w szczególności „wywóz ziemi”.

Skoro więc prace wykonane przez powodów jako podwykonawców, miał wykonać wykonawca (...)w K., a ich wykonanie zlecił powodom jako podwykonawcom i pozwany nie zakwestionował tej umowy, to jego odpowiedzialność względem powodów jest uzasadniona na podstawie art.647¹ § 5 k.c.

Nie ma racji apelujący, że prace wykonane przez powodów w postaci „wywozu ziemi”, nie zostały zaliczone do kategorii robót budowlanych rozporządzeniu Prezesa Rady ministrów z dnia 3 grudnia 2012r. w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz.U. z dnia 7.12.2012r., poz.1372), wydanego na podstawie art.2c ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. – Prawo zamówień publicznych (tj. Dz.U. z 2010r., Nr 113, poz.759 ze zm.).

W stanowiącym załącznik do powołanego Rozporządzenia, Wykazie Robót Budowlanych wymieniono szereg prac, zaliczonych do tej kategorii, nie tylko budowę nowych budynków i obiektów budowlanych, ale także roboty ziemne jak min. kopanie rowów itp.

Na roboty budowlane składające się na realizację zadania „(...)...”, składa się wiele czynności i prac, po wykonaniu których inwestycja w postaci „(...)...” zostanie zrealizowana.

Do prac tych z pewnością należy zaliczyć te, które wykonali powodowie w ramach zawartej z wykonawcą (...) w K..

Skoro więc powodowie w ramach zawartej umowy mieli min. wykopać rowy odwadniające, wyrównać pobocza, to koniecznym elementem tej usługi było także wywiezienie ziemi wywrotką z wykopanego rowu, wyrównanych poboczy, a to z kolei było zapisane w zamówieniu jako usługi transportowo-sprzętowe takimi maszynami jak: koparka, wywrotka itp. Nie można więc mówić, że „wywóz ziemi” był samodzielną, nie związaną z innymi robotami budowlanymi, usługą.

Pozwany zaakceptował powodów jako podwykonawców i zapłacił za część faktur, także i za te które obejmowały sporną później pozycję, jak należność za wywóz ziemi: z wykopanych rowów, wyrównanych poboczy. Dopiero kiedy skończyły się środki do wypłaty, zakwestionował pozycję „wywóz ziemi”, stanowiącą przecież pochodną wykonanych innych prac, jak wykopanie rowów.

W świetle dokonanych rozważań, należy stwierdzić, że dokonana przez Sąd Rejonowy ocena materiału dowodowego jest prawidłowa, a wydane orzeczenie odpowiada prawu. Apelacja pozwanego jako bezzasadna, podlegała oddaleniu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art.385 k.p.c.

orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego na rzecz każdego z powodów w kwocie po 600,00 zł, orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., §12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002.r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 490).

SSO Teresa Strojnowska SSO Ewa Piątkowska-Bidas SSO Beata Piwko